

“...Nếu như tôi không quỵ trước gia văn minh, quyền đã nói là nhu cầu bình thường của con người, thì tôi các quỵ gia chuyên chế là vấn đề xã hội nhân loại. Tuy nhiên, cái gì bệ cệ m, bệ hện chế thì sẽ ham muốn, thệ hện ng bệ kích thích cao nhệ t...”

Lúc sinh thời, đệ i thi hào Voltaire đã đệ c bệ t đệ cao giá trị quyệ n tệ do ngôn luận qua câu nói bệ t hệ: “Tôi có thệ không đệ ng ý nhệ ng đệ u anh nói, nhệ ng tôi có thệ chệ t đệ bệ o vệ quyệ n anh đệ c nói nhệ ng đệ u đó” (I disapprove of what you say, but I will defend to the death your right to say it). Quyệ n đệ c nói là mệ t trong nhệ ng quyệ n căn bệ n cệ a con người, đệ c khệ ng đệ nh trong Hiên chế nhệ Nhân quyệ n cệ a Liên hiệ p quệ c tệ năm 1948 và hiệ n pháp cệ a tệ ng quệ c gia thành viên, trong đó có nhệ c CHXHCN Việ t Nam. Trong nhệ ng hoàn cệ nh đệ c bệ t, quyệ n đệ c nói đệ c pháp luật bệ o hệ: tệ tù trệ c khi lìa đệ i, bệ cáo trệ c vành móng ngựa đệ u đệ c nói lệ i cuệ i cùng.

Nếu như tôi không quỵ trước gia văn minh, quyền đã nói là nhu cầu bình thường của con người, thì tôi các quỵ gia chuyên chế là vấn đề xã hội nhân loại. Tuy nhiên, quy luật về nhu cầu con người đã khệ ng đệ nh, cái gì bệ cệ m, bệ hện chế thì sẽ ham muốn, thệ hện ng bệ kích thích cao nhệ t. Việ t Nam là quệ c gia đệ c đánh giá có sệ bùng nổ trên lĩnh vệ c truyệ n thông báo chí. Chệ cệ n nhìn vào sệ lệ ng trên 600 tệ báo việ t, 67 báo hình và 63 báo nói, hàng chệ c báo đệ n tệ đang hoệ t đệ ng tệ i Việ t Nam, chúng ta thệ y đánh giá trên là có cệ sệ. Nhệ ng khi nghiề cệ u sâu, chúng ta không hệ thệ y bóng dáng tệ nhân, báo chí do nhà nhệ c kiệ m soát. So vệ i y tệ và giáo dệ c, báo chí là lĩnh vệ c kinh doanh nhệ y cệ m, đệ n nay vệ n chệ a đệ c xã hệ i hoá. Lệ ch sệ Việ t Nam đã tệ ng chệ ng kiệ n nhiệ u vệ án liên quan đệ n quyệ n đệ c nói nhệ vệ Nhân Văn - Giai Phệ m (1958), vệ án xét lệ i (1967), vệ án Nguyệ n Văn Lý (2007) và gệ n đây nhệ t là hai nhà báo liên quan đệ n vệ PMU18 gây nhệ c nhệ i xã hệ i và đệ luận quệ c tệ. Nếu như vệ án Nguyệ n Văn Lý làm cho chính quyệ n đau đệ u bệ i hình nhệ cệ nh sát tệ pháp lệ y tay bệ t miệ ng phệ m nhân, thì vệ án hai nhà báo Nguyệ n Văn Hệ i và Nguyệ n Việ t Chiệ n làm cho quệ n chúng bi quan vệ tình trệ ng chệ ng tham nhệ ng Việ t Nam, lo ngệ i vệ quyệ n đệ c nói.

G n đây, nhu c u ph n bi n xã h i bùng phát m nh Vi t Nam. Trong s nh ng ng i lên ti ng ph n bi n, chúng ta th y có c Th t ng Võ Văn Kiệt, Đ i t ng Võ Nguyên Giáp và nhi u cán b cao c p khác c a Đ ng CSVN đã ngh h u. Th c t công tác qu n lý xã h i, đi u hành đ t n c trong th i k đ t n c h i nh p c a đ ng C ng s n Vi t Nam ngày càng n ng n , đòi h i ph i có s tham gia c a ng i tài, các t ng l p nhân dân. V n đ ph n bi n xã h i tr n c n thi t và b c bách h n lúc nào h t đ i v i Đ ng CSVN và đã đ c đ a vào văn b n Ngh quy t t i Đ i h i X. Ngày 3/7/2006, M t tr n T qu c Vi t Nam đã t ch c h i th o v d án xây đ ng quy ch giám sát và ph n bi n xã h i c a MTTQ, các t ch c xã h i và nhân dân. H i th o có s tham gia c a nhi u c u quan ch c cao c p, trong đó có nguyên T ng bí th Lê Kh Phiêu. Báo chí đã sôi n i đ a tin và đ ng viên ng i dân đóng góp cho d án. Ph n bi n có th đúng, có th sai, nh ng là quy n đ c nói lên ý ki n cá nhân đ i v i nh ng v n đ c a đ t n c, r t ti c là đ n nay quy ch này v n ch a đ c thông qua. Tuy nhiên, đây cũng là tín hi u m ng, t o xúc tác cho quy n đ c nói có s c s ng. Đ có đ c tín hi u này t phía chính quy n, ph i nhìn nh n có s đóng góp c a nh ng đ ng viên cao c p c a đ ng CSVN đã ngh h u, c a nh ng nhà b t đ ng chính ki n và các t ng l p nhân dân.

M t trong nh ng trí th c kiên trì b o v quy n đ c nói là TS Nguy n Thanh Giang, sinh năm 1936, quê Thanh Hoá, hi n ngh h u u Hà N i. N u nh ông Lê H ng Hà, m t trong nh ng nhà b t đ ng chính ki n hàng đ u Vi t Nam không h c hàm, h c v , đ c đánh giá là cây lý lu n s c s o, thì ti n sĩ đ a v t lý Nguy n Thanh Giang đ c đánh giá là cây vi t đáng kính trong phong trào dân ch Vi t Nam. Ch tính t cu i năm 2006 đ n nay, ông đã có 30 bài vi t, lên ti ng ch trích m nh m chính quy n v t do dân ch , v chính sách kinh t , nhân s c p cao và quan h đ i ngo i. V dân ch , TS Nguy n Thanh Giang cho ra đ i hai cu n sách khá n i ti ng là Suy t và c v ng và Nhân quy n và dân ch Vi t Nam. Góp ý v chính sách qu c t và đ i ngo i, TS Nguy n Thanh Giang có 16 bài vi t g i Đ ng và Nhà n c Vi t Nam; v đ ng l i, ch tr ng c a Đ ng CSVN có 22 bài vi t. Năm 1992, lúc đó còn là chuyên viên k thu t t i Liên đoàn đ a ch t Vi t Nam

, TS Nguy n Thanh Giang đã vi t đ n t ng c đ i bi u Qu c h i khoá IX, nh ng b lo i ngay vòng đ u. Đ u năm 1999, ông b Công an Hà N i b t giam, thu gi nhi u tài li u dân ch . Sau khi ra tù, TS Nguy n Thanh Giang cùng các nhà b t đ ng chính ki n trong n c t p t c đ u tranh cho dân ch , lên ti ng m nh m yêu c u Nhà n c cho phép ra đ i báo t nhân. Trong lúc ch đ i ý ki n c a chính quy n, năm 2006, TS Nguy n Thanh Giang là m t trong nh ng ng i sáng l p báo đ i n t T Qu c, t o đi u ki n cho anh em dân ch th c hi n quy n đ c nói. V i t cách là Ch nhi m Ban biên t p, hai năm qua TS Nguy n Thanh Giang đã làm cho báo đ i n t T Qu c tr thành m t trong nh ng báo đ i l p ôn hòa, có tri th c, góp ph n thúc đ y ti n trình dân ch Vi t Nam, t o s c s ng cho quy n đ c nói.

Có thể nói, thời gian qua, Tiến sĩ Nguyễn Thanh Giang đã cùng các nhà trí thức tiến bộ trong nước như TS Nguyễn Xuân Tô, ông Lê Hồng Hà, giáo sư Phan Đình Diêu, TS Lê Đăng Doanh, nhà văn Lê Phụng, nhà thơ Bùi Minh Quốc,... kiên trì báo về quy định nói, kiên quyết và Nhà nước thực hiện quy định từ do ngôn luận. Tuy nhiên, đã có những lúc tiến bộ của TS Nguyễn Thanh Giang không thể tiếp tục thực hiện quy định nói của mình bởi sự nghi kỵ, ganh ghét của một số anh em hoạt động dân chủ đồng phong trào. Ông báo một số anh em quy chụp là dân chủ “cuội”, cố hời, tranh giành chức vụ trong phong trào dân chủ, những ông đã không nhận, tiếp tục cố gắng lên tiếng nói của mình.

Gần đây, khi trở lại phòng vụ đài RFA, TS Nguyễn Thanh Giang thường xuyên nêu vấn đề: Viện nghiên cứu phát triển Việt Nam (Institutes Development Studies - IDS) do TS Nguyễn Quang A đã được cấp phép hoạt động thì tại sao báo Tuổi Trẻ lại không? Thực tế, TS Nguyễn Thanh Giang là một nhà hoạt động chính kiến kiên trì theo đuổi quy định nói của mình, bất chấp sự ép từ phía chính quyền cũng như sự ganh ghét từ những nhà dân chủ phong trào. Chúng ta có quy định tin tưởng rằng quy định cần báo cáo con người, quy định nói mà TS Thanh Giang đang góp phần báo về nó cùng những nhà hoạt động dân chủ khác, sự đồng thuận của họ trong tiến trình lại gần.

Quy định nói là bất di bất dịch, luôn tràn đầy sự cố gắng.

Sài Gòn 12 tháng 11 năm 2008